

Zitting 1979–1980

15 641

Wijziging van de Wedervergeldingswet zeescheepvaart

Nr. 4

De vroegere stukken zijn gedrukt in de zitting 1978–1979

VERSLAG

Vastgesteld 5 oktober 1979

De vaste Commissie voor Verkeer en Waterstaat¹, die belast is met het onderzoek van dit wetsontwerp, brengt daarover het volgende verslag uit.

De commissieleden behorende tot de C.D.A.-fractie betreurden het dat het wetsontwerp eerst nu de Kamer heeft bereikt, ruim zes maanden na de toezegging van de Minister dat dit op zeer korte termijn zou geschieden (zie beantwoording kamervraag 464 dd. 18 december 1978). Zij hoopten echter dat door een spoedige afwikkeling van het ingediende wetsvoorstel de periode van het ontbreken van een wettelijke basis voor het inwinnen van informatie omtrent vrachten e.d. zo kort mogelijk kan blijven.

De genoemde leden konden zich in het algemeen vinden in de strekking en inhoud van het voorliggende wetsontwerp, in aanmerking genomen dat het hier om een «ultimum remedium» gaat. Niettemin stelden zij nog enkele vragen.

Allereerst vroegen zij zich af of er elders in de EEG, al dan niet aan de hand van de EEG-beschikking, reeds wetgeving op dit terrein tot stand is gekomen of wordt voorbereid en, zo ja, of er voldoende afstemming met het voorliggende wetsontwerp bestaat. Is er in dezen iets bekend over (ontwerp-)regelingen buiten de EEG bij andere scheepvaartnaties, zoals bij voorbeeld de USA, Japan of Brazilië? In dit verband vroegen deze leden zich af in hoeverre Nederland zich heeft kunnen houden aan de in artikel 1 van de EEG-beschikking nr. 79/4 vastgelegde verplichting om over het eerste halfjaar van 1979 gegevens te verstrekken over de geëxploiteerde lijndiensten, vervoerde lading en tarieven op de routes Europa–Oost-Afrika en Europa–Midden-Amerika. In hoeverre is dit gelukt, in aanmerking genomen dat voor het verkrijgen van die informatie de wettelijke basis ontbreekt? Wat is in dit verband de visie van de bewindsman op de klachten van de reders uit de EEG-landen (Trouw van 13 september 1979), gericht tot de Europese Commissie, over de steeds groter wordende dreiging als gevolg van concurrentievervalsende maatregelen van de Oostblokredereien en het voorstel van de zijde van genoemde reders om het nu te ontwikkelen informatiesysteem niet als excuus te gebruiken om de afgesproken twee jaar te wachten met harde maatregelen? Is de situatie al zo ernstig dat inderdaad ingegrepen moet worden op basis van het recht der lid-staten (artikel 5 van de beschikking) op eenzijdig toe te passen nationale tegenmaatregelen? Is de Minister bereid en in staat nadere kwantitatieve gegevens over de laatste 5 jaar te verstrekken over de

¹ Samenstelling: Schakel (CDA), voorzitter, P. A. M. Cornelissen (CDA), Van Thijn (PvdA), Van Rossum (SGP), De Beer (VVD), Roels (PvdA), Waalkens (VVD), Van Zeil (CDA), Jansen (PPR), Hartmeijer (PvdA), Scherpenhuizen (VVD), Van der Doef (PvdA), ondervoorzitter, Rienks (PvdA), Van de Ven (VVD), Eversdijk (CDA), Lansink (CDA), Castricum (PvdA), Lambers-Hacquebard (D'66), Hennekam (CDA), Zijlstra (PvdA) en Mateman (CDA).

gevolgen van de concurrentievervalsende maatregelen door de Oostbloklanden voor het EEG-vrachtvervoer? Wat denkt de Minister van de suggestie om het genoemde informatiesysteem ook in te voeren op andere belangrijke vaarroutes, bij voorbeeld die naar Noord-Amerika en het Verre Oosten? Voorts vroegen de leden van de C.D.A.-fractie zich af of met het instellen van het informatiesysteem met betrekking tot het lijnvaartvervoer zowel in EEG-verband als in Nederland wel voldoende rekening is gehouden met mogelijke tegenmaatregelen van de zijde van de Oostbloklanden. In dit verband vestigden zij de aandacht op een publikatie in «Daily Review» van 30 januari 1979, waaruit blijkt dat de Ministerraad van de Sovjet-Unie aan de Minister van Koopvaardijzaken bevoegdheden zou hebben gegeven over te gaan tot retorsiemaatregelen tegen schepen van landen die schepen van de Sovjet-Unie beperkingen opleggen bij het deelnemen aan de zeevervoermarkt.

De SGP-leden verbaasden zich enigszins dat zo spoedig na het van kracht worden van de wet van 4 mei 1977 nu geconcludeerd moet worden dat toch niet met een globaal inzicht in bepaalde ontwikkelingen in de internationale zeescheepvaart kan worden volstaan. Was m.n. niet eerder te voorzien dat op korte termijn binnen de Europese Gemeenschap een informatiesysteem ingesteld zou worden?

Zijn de beschikkingen van de Raad terzake tot stand gekomen in overleg met alle bij het vervoer op de zeevervoermarkten betrokkenen? Zo ja, hoe verliep dat overleg? Is het niet zo, vroegen zij verder, dat het betrokken bedrijfsleven zélf zeer nauwlettend toeziet op de economische belangen van de koopvaardij en uit dien hoofde ook vrijwillig voor een optimale informatiestroom borg zal staan? Hoe zijn de ervaringen tot nog toe met de informatiestroom van het betrokken bedrijfsleven naar de overheid toe? De leden hier aan het woord verwezen naar het door de Minister van Economische Zaken ingenomen standpunt bij de behandeling van de Wet Uitvoering Internationaal Energieprogramma (stuk 14.627) waar het huns inziens om een nog belangrijker informatiemechanisme ging. Zal ook deze Minister van zijn bevoegdheden om informatie af te dwingen op gelijke wijze gebruik maken als zijn ambtgenoot van Economische Zaken d.w.z. dat slechts indien redelijkerwijze aangenomen mag worden dat de benodigde informatie niet zonder meer op vrijwillige basis zal worden verstrekt, er van wettelijke bevoegdheden gebruik gemaakt moet worden?

Vervolgens vroegen de C.D.A.-leden zich af of de studieresultaten – voor zover beschikbaar – van de in de memorie van toelichting genoemde ambtelijke werkgroep van de Ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken wel voldoende kader kunnen vormen voor de in artikel 11b van het wetsontwerp vastgestelde regels voor het binnentreden van kantoren en woningen – desnoods met de sterke arm – gericht op het verkrijgen van inlichtingen over zeevervoertransacties door derden? Immers de activiteiten van de betreffende werkgroep liggen vooral in de sfeer van het strafrecht gericht op het opsporen en voorkomen van misdrijven, terwijl het in het voorliggende wetsontwerp om mogelijke economische delicten gaat. Zij vroegen zich af of de Wet economische delicten niet voldoende juridisch kader biedt voor de mogelijkheid om kantoren en woningen te betreden voor het verkrijgen van inlichtingen over zeevervoer met voldoende waarborgen ten aanzien van de privacy?

De leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A., die zich in het algemeen konden verenigen met het onderhavige wetsontwerp, zouden het op prijs stellen exact te vernemen waaruit precies blijkt dat de bepalingen in het wetsontwerp met betrekking tot de gestelde regels omtrent het binnendringen van woningen in overeenstemming zijn met de opvattingen van de ambtelijke werkgroep van de Ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken (voor zover de stand van zijn werkzaamheden dat mogelijk maakte). Eveneens zouden deze leden gaarne vernemen welke categorieën die uit hoofde van hun beroep stand of geheimhouding verplicht zijn, zodat zij zich kunnen verschonen van het geven van inlichtingen of het geven van inza-

ge van boeken en bescheiden, precies bedoeld zijn en of hiervan proportionele moeilijkheden te verwachten zijn bij de van overheidswege te verzamelen informatie. Deze leden zouden gaarne vernemen volgens welke rechtsregels en op welke rechtsgronden deze verschoning is gegrond.

Ook de leden van de fractie van D'66 vroegen zich af of het wel juist is in dit stadium regels omtrent het binnentreden van woningen tegen de wil van de bewoner vast te stellen, nu de studie van een ambtelijke werkgroep van de Ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken kennelijk nog gaande is en niet duidelijk is wanneer en op welke wijze deze studie tot conclusies zal leiden. Deze leden meenden dat altijd met vergaande inbreuk op de privacy een zo groot mogelijke terughoudendheid dient te worden betracht. Zij zouden dan ook minstens nader inzicht willen krijgen in de bevindingen van de ambtelijke werkgroep, nu de memorie van antwoord wel met zoveel woorden naar de opvattingen van deze werkgroep verwijst, zonder echter enig uitsluitel over de inhoud van deze opvattingen te geven. Kan derhalve het resultaat tot nog toe van de verrichte studie worden meegedeeld, zodat beoordeling van het hanteren van de binnentredingsbevoegdheid in het kader van de onderhavige wet beoordeeld kan worden aan de hand van de opvattingen van de Regering over deze bevoegdheid in het algemeen?

Van de noodzaak van de in art. 11b, vijfde lid, voorgestelde bevoegdheid waren evenmin de leden van de S.G.P.-fractie voorshands overtuigd. Zij wezen erop dat art. 17 van de door hen genoemde uitvoeringswet het betreden van woningen uitdrukkelijk uitsluit. Vanwaar dit verschil in bevoegdheden tot het inwinnen van inlichtingen in ons sociaal economisch recht? Vloeit dit werkelijk voort uit een verschil in belang tussen de economische belangen van de koopvaardij en het belang van een ongestoorde olievoorziening? Wie behartigt de coördinatie van wetgeving op dit terrein en is zodanige coördinatie niet wenselijk? Gaarne ontvingen deze leden een beschouwing over de verhouding tussen dit voorgestelde bijzondere binnentredingsartikel en de algemene regeling van de artikelen 120 ev. WvSv.

Zal van het verschoningsrecht van het voorgestelde art. 11c lid 3 niet op grote schaal gebruik worden gemaakt nu het een materie betreft waarin juist concurrentieaspecten zo centraal staan? Is het eigenlijk wel mogelijk, zo vroegen de leden van de S.G.P.-fractie verder, het zo gewenste gedetailleerde inzicht te verkrijgen, waar ook de memorie van toelichting zelf verwijst naar de beperkingen die het internationaal recht oplegt? Welke rol kunnen de diplomatieke vertegenwoordigingen spelen in het informatieproces om deze beperkingen enigszins op te heffen? Voorts vroegen zij of aan artikel 3 Wet Economische Delicten jo artikel 2 WvSr. in het kader van het ontwerp nog enige betekenis toekomt en zo ja, welke?

Tenslotte merkten zij op dat voor toepassing van de voorgestelde artikelen 11a lid 2 en 11b lid 2 niet nodig zal zijn dat de internationale afspraak of het besluit zelf met zoveel woorden de inlichtingen of de inzage verlangt. Wat vereist wordt bepaalt de Minister. Zou dit niet duidelijker tot uitdrukking komen indien na «vereist» in de beide voorgestelde artikelen wordt toegevoegd «naar zijn oordeel»?

Onder het voorbehoud dat de Regering op bovenstaande vragen tijdig voor de openbare behandeling schriftelijk zal antwoorden, acht de commissie deze openbare behandeling hiermee genoegzaam voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Schakel

De griffier van de commissie,
Hubert